GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 103.

W Srode Dnia 26 Grudnia 1810.

Obchod uroczystości d. 23 b. m. w tuteyszym mieście był iednym z tych widowisk, które takie sprawiaią wrażenie, iakie tylko czuć, ale opisać dokładnie nigdy nie można.

Może bydź, że inne miasta rocznicę tę urodzin Nayiaśnieyszego Monarchy z większą obchodziły uroczystością; lecz naywiększa okazałość, możesz wewnętrzne zastąpić uczucie?

Krakow, ta dawna Królow stolica, pod łagodnem panowaniem Monarchy, którego cała nie ma Europa, świetność odzyskuie swoią: FREDERYK AUGUST nadaie miastu temu wolność, nadaie ieszcze więcey, bo dobre prawa, dobry rząd własność zabezpieczaią każdego. Ileż to pobudek do wdzięczności! Z iey uczuciem biegł każdy dnia tego do kościoła oddać Panu Zastępow winne dzięki; bo zaiste daiąc Polakom za Króla Nayiaśn: Frederyka Augusta, nie mogł Bóg większego uczynić nam dobrodzieystwa.

O godzinie 10 JW. Prefekt z JW. Jenerałem kommen: Biegańskim, otoczony woyskowemi i cywilnemi wszelkich władz urzędnikami do domu Jego wprzod zgromadzonemi, udali się do kościoła Archipresbyteryalnego Panny Maryi, w czasie których przechodu woysko w liniiach uszykowane rozmaite czyniło obroty. Po nabożeństwie przez JW. JX. Biskupa Krakowskiego odprawionym powracaiacemu do domu JW. Prefektowi towarzyszył JW. Jenerał, woyskowość, cywilni urzędnicy i ce hy. Pod czas przechodu wykrzyknęło woysko trzy krotnie: " Niech żyie Nayiaśnieyszy Frederyk August.

Dany był tegoż dnia przez JW. Prefekta na kilka dziesiąt osób obiad, w czasie którego spełniano Toast za zdrowie Nayiaśnieyszego Monarchy naszego. — W wieczor był Teatr napełniony licznemi widzami, na którym grana była sztuka do uroczystości stosowna z Kantatą przy dobrze illuminowaney Cyfrze Nayiaśnieyszego Pana przez Artystow tuteyszych odśpiewaną. — Całe miasto rzesisto było oświecone naygustowniey zaś dom Prefekturalny.

Wypis z Protokołu Sekretary tu Stanu W Pałacu Naszym w Dreźnie d. 1980 mie-

siąca Listopada roku 1810.

FREDERYK AUGUST

z Bożey Łaski Król Saski, Xże Warszawski, &c. &c.

Na przełożenie Ministra Sprawiedliwości i po wysłuchaniu Rady Naszey Stanu postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Wyroki Sądow Appellacyynych zapadłe w sprawach kryminalnych bądź za Rządu Cesarsko-Austryackiego, bądź za Rządu Cesarsko-Francuzko-Galicyyskiego, bądź nareszcie po rozwiązaniu onego, iednakże przed dniem piętnastym Sierpnia roku bieżącego, iako dniem ustanowienia Sądow Kryminalnych Konstytucyynych w nowych Departamentach, maią bydź przesłane wraz z Aktami do rewizyi, Sądowi Naszemu Kryminalnemu w mieście Naszym Stołecznym Warszawie ustanowionemu, w tych przypadkach, w których podług zasad prawa Austryacko-Galicyyskiego, wyroki te podlegały rewizyi Naywyższey Instancyi zadworney w Wiedniu, a do wyrokow takowych żadne dalsze odwołanie się oprocz tylko do Łaski Naszey Królewskiey nie będzie mogło mieć mieysca.

Art. 2. Wyroki zaś kryminalne bądź za Rządu Cesarsko-Austryackiego, bądź za Rządu Cesarsko-Francuzko-Galicyyskiego, bądź nareszcie po rozwiązaniu onego, iednak przed dniem piętnastym Sierpnia roku bieżącego, w byłych Sądach kryminalnych, mocą pierwszey Instancyi zapadłe, podaiem podług zasad zeszłego Rządu pod rozpoznawanie w Instancyi Appellacyyney właściwym Sądom Kryminalnym w nowych Departamentach, z wolnym odwołaniem się do Kassacyi, gdzie toż odwołanie podług zasad Dekretu Naszego pod dniem trzecim Kwietnia roku bieżącego iest dozwolone.

Art. 3. W skutku artykułu pierwszego uformowanym będzie w Sądzie Kryminalnym Departamentow Warszawskiego i Kaliskiego tymczasowy wydział, do którego wyznaczamy pięciu członkow z Sądu Appellacyynego Xięstwa Warszawskiego w prawie Austryacko-Galicyyskim biegłych, którzy w komplecie naymniey trzech osób, sprawy tego rodzaiu, aż do zupełnego onych ukończenia, rozsądzać będą.

Art. 4. Przedmioty przed inkwizycyyne, czyli sprawa i obwinieni do Inkwizycyi Kryminalney są kwalifikowanemi, ieszcze w sądach zeszłego Rządu ostatecznie nieosądzone, maią bydź odsyłanemi do Sądu właściwego Kryminalnego, a ten ie ostatecznie osądzi, z wolnym odwołaniem się do Kassacyi w przypadkach Organizacyą Sądu Kassacyynego przepisanych.

Art. 5. Wykonanie i umieszczenie w Dzienniku Praw tey woli Naszey Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości zalecamy.

(P. A.) *Frederyk August.*
(L.S.) przez Króla
Zgodno z orygin: *Minister Sekretarz Stanu*
Felix Łubieński, *Stanisław Breza.*
Minister Sprawiedliwości.
(L.S.) Zgodno z oryginałem
Antoni Jonnemann *Minister Sekr. Stanu*
Sekr. Jeneralny. *Stanisław Breza.*

Z Warszawy d. 18. *Grudnia.*

UWIADOMIENIE URZĘDOWE.

Gdy przez ogłoszony Dekret organizacyi Rady Stanu, oznaczone są właściwe teyże Radzie czynności i przypadki, w któ-

rych do niey podania przychodzić mogą, uwiadomia się ninieyszym Publiczność, iż wszelkie podania niestosuiące się do rzeczonych przypadkow, i w których przepisane formy nie byłyby zachowanemi, po rozpieczętowaniu onych stosownie do artykułu 127 teyże organizacyi przez Sekretarza Jeneralnego Rady Stanu w przytomności Prezesa, podaiącemu na koszt iego odesłane będą.

Tym końcem przyłącza się wypis przypadkow, w których udawać się można do Rady Stanu stosownie do iey organizacyi.

Art. 35. Spory administracyyne przychodzą do Rady Stanu.

1mo. Przez odwołanie się od decyzyi Rad Prefekturalnych.

2do. Przez przesłanie informacyi wraz z opinią od Rady Prefekturalney w przypadku przeciążenia Powiatu przez Radę Departamentową stosownie do artykułu 14 Dekretu wydanego dnia 4go Września 1809 roku.

3tio Prosto z podania stron ieżeli spor wynika z powodu kontraktu w ogólnych potrzebach kraiowych bezpośrednio przez Naszych Ministrow zawartych.

W materyi zaś oddawania pod sąd urzędnikow administracyi publiczney podług artykułu 100, 101, 102, 103.

Art. 100. Rada Stanu stanowi o oddaniu pod sąd urzędnikow administracyynych przez Nas Króla mianowanych, w przypadku ich przewinień w obowiązkach urzędowania, szczególniey zaś

1mo. Gdyby urzędnik opierał się albo pobudzał innych do opierania się w wykonywaniu praw, urządzeń, i wyrokow władz kraiowych.

2do Gdyby czynił przeszkody innym władzom kraiowym, w pełnieniu ich obowiązkow, lub działania ich tamował.

3tio Gdyby się datkiem, obietnicą, widokiem prywatnego zysku, przyiaźnią albo niechęcią dał powodować w pełnieniu obowiązkow swego urzędu.

4to Gdyby naruszył całość grosza publicznego poruczonego iego straży.

5to Gdyby użył na swą potrzebę, lub dozwolił użyć nieprawnie funduszow wszelkich własności, papierow, aktow, dokumentow, które iemu iako urzędnikowi publicznemu były powierzone, lub gdyby takowe sobie przywłaszczał, one zataił, ukrywał, lub wydać wzbraniał się, skoro o te prawnie został rekwirowany, przez umocowaną do tego władzę.

6to Gdyby naduzywaiąc powierzoney sobie władzy dopuścił się iakiego gwałtu, zdzierstwa lub narzucania nienależących nakładow.

7mo Gdyby zatracił, sfałszował iakie akta do urzędowania iego ściągaiące się.

8vo Gdyby nadużywaiąc swey władzy własność prywatuą naruszył, nieprawnie kogo uwięził, lub uwięzionemu niedozwolił uskarżyć się o więzienie do wyższey zwierzchności.

Art. 101. Minister wydziałowy powinien rzecz tę wnieść do Rady Stanu.

Art. 102. Wolno iest rówaież partykularnemu podać do Rady Stanu swe zaskarżenie przeciw urzędnikowi administracyi stosownie do osnowy powyższego artykułu 100, lecz przy podawaniu takowego zaskarżenia winien okazać, iż przedstawił rzecz tę Ministrowi, do którego urzędnik obwiniony należy, i dołączyć wszystkie w tey mierze od Ministra odebrane rezolucye, lub oświadczyć, iż za-

dney rezolucyi w przeciągu miefiąca nie odebrał.

Art. 103. Każde, czy to do Miniftra, czy do Rady Stanu podane zaskarżenie na urzędnika adminiftracyi publiczney zawierać powinno.

1mo Imiona, nazwiska, powołanie, urząd, i zamieszkanie skarżącego, i obwinionego.

2do Krotkie i iasne wytknięcie uchybień w czynach wyszczególnionych.

3tio Przytoczenie na każdy punkt dowodów, i wymienienie dokumentow, które natychmiaft do skargi przyłączonemi bydź maią.

W Warszawie d. 13 Grudnia 1810 r.

(Pod.) *Stanisław Potocki*,
Prezes Rady Stanu.
Sekretarz Rady Stanu i R.M.
Stanisław Grabowski.

Z Paryża d. 6. Grudnia.

Nayiaśnieysza Cesarzowa oglądała w tych dniach w towarzyftwie Xcia Friolu i wielu dam panorama Wagramu, Neapolu i Amfterdamu.

J. C. K. Mość szanuiąc pamięć zmarłego Hrabiego Treilhard, pozwolił zwłoki iego złożyć w panteonie.

Anglicy krzyczą mocno przeciw fyftematowi, który ftały ląd dla ich towarow zamyka, a mianowicie przeciw wyrokowi, nakazuiącemu palić ich towa y; wyrokowi, który teraz wszędzie ieft uskuteczniany. Każdy światły Anglik nie może iednak uważać tego środka iako nie maiącego przykładu, bo prawodawftwo Angielskie czefto go używało, Zapomnianoż, iż wiele ftatutow Królow Angielskich nakazuią palić towary, pochodzące z obcego przemysłu, a mianowicie z rękodzielni Francuzkich? Zaden narod nie sprzeciwiał fię tyle w prowadzaniu przemysłowych towarow ftałego lądu, iak Angliia. Wszyscy pisarze Angielscy zgadzaią fię z Gee, iednym z ich publicyftow: " iż żaden handel nie powinien troskliwiey bydź przytłumiony iak Francuzki, gdyż kray ten wydaie wszyftkie potrzeby do życia i bardzo mało brakuie mu rzeczy do dobrego mienia i zbytku, [iak np. tylko do iego rękodzielni farbownych materyałow.„

Temu fyftematowi przypisać należy, iż udało fię prawie Anglikom wyłączyć nasze towary z swoiego handlu; fyftematu, który tylko przez wzgląd na zezwolenia i korzyści, ktoreśmy bez żadnego ftosunku Anglii dozwolali ciągnąć, cokolwiek złagodzone zoftało. Za nadtobyśmy fię rozszerzyli, gdybyśmy chcieli przywodzić wszyftkie ftatuta, które w Anglii od trzeciego panowania Edwarda IV. aż do teraźnieyszych czasow przeciw wprowadzaniu płodow przemysłu Francuzkiego, a mianowicie sukien, szlafmyc, koronek, wftążek, sakiewek, paskow, linow i batyftu, wydane zoftały. W ftatutach tych przep sane nietylko były pieniężne kary, konfiskata towarow, ale nadto publiczne i potaiemne ufiłowanie wprowadzania takowych towarow nazwano zbrodnią krzywoprzyfięztwa i przeftępce na fiedmioletnie wygnanie skazywano. Satut w 19tym roku panowania Jerzego II. (rozdział 24) ieszcze ieft surowszy. Uważa za zbrodnią krzywoprzyfięztwa każde publiczne i potaiemne wprowadzanie zakazanych towarow, i obowiązuie każdego, który obwiniony ieft o ukradkowy handel, ftawienia fię na wezwanie pod karą śmierci. Zgoła nie ma

żadnego środka surowości, któregoby Angielskie ustawy tak względzie celnym, iako i zakazowym nie wystawiały przykładu.

Przyięte przez W. Brytanią od roku 1463 systema przeciw Francuzkiemu handlowi było od wszystkich Królow w Anglii panuiących utrzymywane i ciągle pomnażane. Rozmaite parlamentowe uchwały nakazuią zupełne wyłączenie Francuzkich towarów: iak np. uchwała 1677, w którey wyrachowane nawet są straty wynikaiące corocznie dla Anglii z handlu Francuzkiego. Jeżeli Angliia zwolniała czasami cokolwiek swoie zakazy, tedy nakładała na pozwolone towary tak wielkie cło, że to wyrównywało zakazowi i mało się od niego różniło. Podług Smitha naymnieysza opłata od Francuzkich towarow była 75 od sta, gdy tym czasem towary innych narodow rzadko więcey nad 5 od sta płaciły.

Dla rozszerzenia wstrętu przeciw towarom Francuzkiego przemysłu zawiązało się w roku 1749 w Londynie tak nazwane *Anti-Galikańskie* towarzystwo, którego zamiarem było zniszczyć pokup Francuzkich towarow w Anglii. Naszemu narodowemu charakterowi przyniosłoby zaszczyt, gdyby to towarzystwo znalazło w Francyi naśladowcow! Prawodawstwo Angielskie przystąpiło potem do przetrząsania domow. Przełożeni cełł m eli prawo udać się do domow w wszystkich trzech królestwach i przetrząsać ie od dołu do góry. Mogli nawet przechodzących lub iadących na drodze publiczney zatrzymać, ieżeli mieli porozumienie, iż wiozą zakazane towary.

Coż można ieszcze było dodać do tych statutow, do tey wieczney woyny celnikow Angielskich przeciw Francuzkim towarom? Nic, iak tylko nakazy spalenia towarow, które pomimo tyle przeszkod do wprowadzenia chwytane zostały. Nakazane i to zostało rozmaitemi statutami, a mianowicie pod panowaniem Jerzego II i Jerzego III.

Jakże mogą się Anglicy dziwić po tylu przykładach, które wzięte są z ich prawodawstwa, że stały ląd przedsiębierze nakoniec systema zakazu, któremu winni są bogactwa swoie, i że Francya do wyłączenia Angielskich towarow z swoiego handlu używa sposobow, których Angliia od tak dawnego czasu używała, to iest zupełnego zakazu towarow rękodzielni Angielskich, a wprowadzone pokryiomu palić każe.

Z Peterzburga d. 28. Listopada.

Nadzwyczayny nizki kurs wexlow zniewolił tuteyszych kupcow do wyznaczenia z grona swego kommissyi z 9 członkow złożoney, dla doyścia przyczyn nizkiego kursu i podania sposobow do zapobieżenia dalszemu spadaniu. Minister skarbu doniosł o tym środku J. Imp. Mci i Monarcha go potwierdził.

Na przybyłych kilkanaście z Rewlu okrętow włożony został sekwestr.

Minister publicznego oświecenia, Hrabia Razumowski, powrócił tu z swey podroży do miasta Moskwy.

Adjutant Kawaler Berks, uznany tu został iako Astryacki konsul.

Wyszedł tu ukaz Imperatorski, zachęcaiący do wydoskonalenia sukiennych fabryk. Każda fabryka czyli iest wolna lub obowiązana, może wyrabiać sukna lub materye wełniane wszelkiego gatunku i farby, i bez żadnego przymusu sprzedawać. Obowiązane fabryki muszą go po tey samey cenie sprzedawać na iaką się ugodziły. Która fabryka więcey sukna dla woyska dostawi,

niżeli iey obowiązana; otrzyma za każde 1000 arszeniow 3000 rubli pożyczki na 10 lat bez prowizyi na pewną hypotekę. Domy fabryczne wolne są od kwaterunku. Celuiący rękodzielnicy otrzymaią tytuł Radzcy rękodzielnego. Domy fabryczne wolne są od przeglądania. Warsztaty chłopskie przy mieście Moskwie i w innych mieyscach mogą tyle wyrabiać sukna, ile tylko potrafią.

Z Niszni Kamczatki piszą pod d. 1 Maia: Wyrzucaiąca ogień góra Kluczew zaczęna znowu mocno dymić, i pod czas nocy widać wybuchaiący płomień, którego dawniey nie widziano. D. 17 Kwietnia wyrzucała nadzwyczay daleko popioł i zasypała nim na około drogi, tak iż chłopi nie mogli psami ieździć sankami i musieli sami na saneczkach drzewo z lasa przywozić. W tymże czasie był śnieg w mieście na werszok popiołem okryty.

Od woyska Zadunayskiego donoszą, że d. 6 Października Pułkownik Wołyńskiego ułańskiego pułku Zimerman z dwoma szwadronami ułanow i z 1 pułkiem kozakow Czarnozubowa 4go, przez zręczny obrot napadł i rozproszył kupę Turkow pod wsią Florentina w liczbie 500 zgromadzoną. Na placu poległo 70, a w niewolą wzięto 8 Ottomanow. Scigali nasi uchodzących wiorst 10 aż pod bramy Widynu. Z naszey strony 5 koni zabite, a 4ry raniono.

Jenerał major Hrabia Woronzow na czele swoiego oddziału pociągnął z pod Szystowy ku Bulkańskim górom. D. 15 Października marszem nagłym zbliżył się z jazdą lekką do miasta Plewny. Dwa pułki kozackie Mielnikowa i Andreianowa odebrały rozkaz ile można nayprędzey obiechać miasto, przeprawić się przez rzeczkę i uderzyć na nieprzyiaciela; co też i wypełniły z dzielnością znakomitą i dziwną bystrością. Przeszło 4 wiorsty kozacy galopem lecieli, i nie uważaiąc na ogień z winnic sypiący się, uderzyli na Turkow będących na zasadzce; 80 skłóli, a 2 officerow i 45 żołnierzy wzięli w niewolą. W tey rozprawie stracił życie Bim basza Sulczy. Mieszkańcy Plewny postrzegłszy rozsypkę woyska swoiego, wyszli tłumem prosząc o kapitulacyą. Hrabia Woronzow nie przyymuiąc żadnych warunkow, kazał natychmiast osadzić miasto. Znaleziono w nim blisko 4000 uzbroionych mieszkańcow i cytadellę utwierdzoną z głębokim na około rowem. Mógł nieprzyiaciel długo tam utrzymać się. Z naszey strony 2 kozakow poległo, a 9 rany odniosło. Po zdobyciu Plewny, zostawiwszy tam na załodze Pułkownika Brimmera z batalionem Małorossyyskich grenadyerow i częścią jazdy, Hrabia Woronzow z resztą korpusu pociągnął przeciwko miastu Łowczy. O dwie wiorsty starszyzna mieszczan spotkała woyska nasze prosząc o litość. A zatem zaięto obszernieysze i daleko od pierwszego bogtsze miasto. Znaleziono w nim 4 działa i znaczną ilość ładunkow. Tu odebrano wiadomość, że Turecki dowodzca Aian Seliman, połączywszy się z woyskiem przez W. Wezyra wysłanym do Widynu, uciekł do fortyfikacyi Selwy, uprowadzaiąc za sobą wszystkie działa.

Potem cały korpus Rossyyski ruszył do Selwy dwoma drogami nader górzystemi i ciasnemi. Pułkownik Berdiaiew doścignął 700 wozow ładownych i po krótkiey potyczce wziął w niewolą blisko 600 mieszkańcow dobrze uzbroionych. Puł-

kownik Hordiałew ścigaiąc nieprzyiaciela przez wiorst 15 od Łowczy, wydarł iedno działo. Aian Seliman nie maiąc czasu przygotować się do obrony, wyszedł z woyskiem z Selwy. Pułkownik Andreianow ścigał uchodzących wiorst kilka w górach wielkiego Balkanu i zdobył 3 działa. Mieszkańcy Selwy u bram miasta złożyli Jenerałowi majorowi Hrabiemu Woronzowi klucze od cytadelli nowo wzniesioney. W niey znaleziono 4 działa, 80 baryłek prochu, 40 skrzyń z ładunkami i przeszło 2000 czetwertni mąki.

Naczelny dowodzca Hrabia Kamiński 2gi znakomicie zaleca wszystkie rozrządzenia Hrabiego Woronzowa. Skutek tey wyprawy przewyższył iego nadzieię. W 5ciu dniach na rozległości wiorst 120 zdobyto trzy miasta utwierdzone, z których ostatnie znayduie się pod samemi górami wielkiego Balkanu. (Te góry na dawnych kartach i w dziełach starożytnych znaiome są pod imieniem gór Hemus. Oddzielaią one Bulgaryą od Romelii, w którey leżą Konstantynopol i Adryanopol. Pasmem ciągną się od zachodu na wschód do morza czarnego.)

Z Bajony d. 28. Listopada.

Przybyły tu okręt opuścił d. 18 b. m. Lizbonę, gdzie przymuszony był zawinąć. Do dnia tego nie zaszło tam nic ważnego; oba woyska stały w tych samych stanowiskach. Na Tagu stało 500 statkow Angielskich do zabrania woyska Wellingtona przeznaczonych.

Z Amsterdamu d. 8. Grudnia.

W dodatku gazety tuteyszey podanych iest 77 domow w mieście naszem, które za nieopłacenie gruntowego podatku sprzedane bydź maią przez licytacyą.

Ponieważ z Lizbony oddalaią wszystkich ludzi, którzy nie potrzebnie chleb ziadaią, w mocy zatem iest Marszałka Massený wpędzić okolicznych mieszkańcow do liniy Angielskich, dla pomnożenia nieładu. Idą wprawdzie codziennie żywności z Anglii do Lizbony; ale niemniey pomnaża się tam codziennie trwoga względem ukończenia rzeczy w Portugalii.

Z Londynu d. 30. Listopada.
(Z Monitora Francuzkiego.)

Przybyły z Lizbony ostatni pocztowy statek przywiozł bardzo wiele prywatnych listow, które mnogość zawieraią w sobie rożnych okoliczności, ale o żadnem ważnem zdarzeniu nie donoszą. W iednym z tych listów czytamy: flaszka zwyczaynego winnego octu kosztuie 2 szylingi 6 pencow (5 zł. pol.) Chleb kosztuiący 6 pencow (1 zł. pol.) iest zaledwo tak wielki iak w Londynie za iednę pence. Mięsa wołowego funt kosztuie 15 pencow do 2 szylingow (4 zł. pol.) Co dwa lub trzy dni zwykło tego wszystkiego brakować. Jeżeli te podania, iakby wierzyć należało, są rzetelne, to chleb 4 funtowy kosztuie w Lizbonie 7 szylingow (14 zł. pol.)

Na wniosek Lorda Camden, prezesa tayney rady, przeczytany został w wyższey izbie rapport lekarzow na za pytanie tayney rady o stanie choroby Króla. Lord Liworpool wniosł potem 14 dniowe zawieszenie posiedzeń. Popierał swe zdanie zapewnieniem lekarzow o prędkim wyzdrowieniu Króla, iako też, iż taki sam środek w roku 1788 przedsięwzięty został. Nakoniec proponował, iezeliby Król w przeciągu tego czasu nie ozdrowiał, aby izba wyznaczyła kommissyą do zapytania się lekarzow w iakim stanie znayduie się J. K. Mość. Hrabia Spencer sprzeciwiał się

formalnie zawieszeniu posiedzeń. Hrabia Moira utrzymywał rownie iak pierwszy, iż stan Anglii nie dozwala zawieszenia. Lord Holland był tego samego zdania, a Lord Grenwill oświadczaiąc się przeciw zawieszeniu, usprawiedliwiał przeciwne swoie zdanie w roku 1788, że na ow czas Angliia w innych znaydowała się okolicznościach. Lord Erskine i Stanhop mowili także przeciw wnioskowi, ktory popierali Lord Harrowby, Lord Westmoreland i Lord kanclerz. Xże Sussexu (piąty syn Królewski, urodzony d. 27 Stycznia 1773) oświadczył, iż na pierwszym posiedzeniu popierał zawieszenie, ponieważ ow dzień był od samego Króla oznaczony. Lecz dzisiay, widząc nieszczęśliwy stan Królestwa, nie może, acz pragnie widzieć iak nayprędzey J. K. Mość zdrowym, dać głosu na drugie zawieszenie. Przystąpiła więc izba do głosowania: za zawieszeniem było 88, a przeciw 52 głosow, i tak większością 36 głosow zostały posiedzenia do 17 Grudnia zawieszone.

W niższey izbie przeczytany także został rapport lekarzow, w którym wyrażaią, iż J. K. Mość nie iest w stanie trudnić się interessami rządowemi. P. Percewal proponował potem zawieszenie posiedzeń do dni 14. Po upłynieniu tego czasu, ieżeli Król nie odzyska zdrowia, przedsięweźmie parlament dogodne środki. Sprzeciwiano się żywo wnioskowi, i przywodzono następuiące powody: 1) że rapport lekarzow na zapytanie tayney rady nie iest dostatecznym do nakłonienia izby do żądania ministrow, ponieważ tayna rada, pomimo szanownego charakteru wielu członkow, nie zasługuie na zaufanie; 2) że środek przedsięwzięty w roku 1788 kiedy Angliia znaydowała się w głębokim pokoiu i ministrowie posiadali zaufanie narodu, nie może być przystosowany do czasu teraźnieyszego, w którym Angliia znayduie się wewnątrz i zewnątrz w naywiększem niebezpieczeństwie. Przystąpiono do głosowania i znalazło się 233 głosow za zawieszeniem, a 129 przeciw zawieszeniu; zatem większością 104 głosow uchwalone zostało zawieszenie posiedzeń do dni 14.

Codziennie zbiega się mnogość ludzi do pałacu St. James dla czytania doniesien lekarzow. Znakomitsze osoby z miasta i okolic dowiaduią się co rano osobiście o zdrowie Króla.

Doniesienie d. 29 w wieczor wyraża: J. K. M. nie ma się tego wieczora tak dobrze, iak z rana. D. 30 z rana: J. K. Mość znayduie się w takim samem stanie iak wczoray. (Podług prywatnych doniesień znaydował się Król d. 1 Grudnia bez przytomności i nadziei.)

Z Smirny d. 26. Października.

Sekta Wechabitow rozszerza się na nowo coraz daley i zagraża niebezpieczeństwem religii i Porcie. Swięta ziemia iest teraz placem boiu Wechabitow. Maią tam liczne woysko i posunęli się aż pod Damaszek; wyszli przeciw nim baszowie Bagdadzki i inni, nie potrafią im dać rady.

DODATEK

DO N^{ru} 103.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srodę Dnia 26 Grudnia 1810.

Z Monachium d. 5 Grudnia.

Poiutrze rano przedsięweźmie nasza Królowa podroż do Karlsruhe i Bruchsal, dla odwiedzenia swoiego dziada W. Xcia Badeńskiego, Margrabiny i siostry swoiey byłey Królowey Szwedzkiey.

Od brzegow Menu d. 10. Grudnia.

Oyciec Swięty dał ślub córce Jenerała Cezara Berthier d. 12 Listopada w Sawonie.

Wiele domow kupieckich w Tryeście zabieraią się do zawarcia nowych związkow z Saloniką, Smierną, &c. lub odnowienia dawnieyszych, które woyna przerwała. Słychać, iż wzdłuż całey drogi, między Tryestem i Saloniką znaydować się będą w głównieyszych miastach konsulowie Francuzcy.

Znaki wybuchłey w Hiszpanii zaraźliwey choroby są następuiące: choroba zaczyna się od gwałtownego bolu głowy, potem następuie darcie po kościach, a nakoniec szaleństwo. Pod czas choroby robią się za uszami pęcherze; gdy materya ich dochodzi lub maią pękać, chory umiera. Cała choroba nie trwa iak 24 godzin, a 3 dni naydłużey.

W. Xże Heski zniosł wszelkie pod czas mszy dzwonienie.

Z Kassel d. 10. Grudnia.

J. K. Mość pozwolił mieszkaiącym nad Elbą i Wezerą rybakom i sternikom, iż mogą na łowienie ryb na morze wypływać i kraiowe płody wywozić przez Watten do Hamburga, Bremy i innych przyiacielskich portow i ztamtąd ładunek przywozić. Lecz ci, którzy chcą z tego pozwolenia korzystać, muszą mieć zaświadczenie od mieyscowego prezydenta i przy odpłynieniu i za pawrotem podlegaią nayściśleyszey rewizyi. Sternicy muszą procz tego przywieźć zaświadczenie, iako do mieysca przeznaczonego ładunek zawieźli.

Z Szczecina d. 10. Grudnia.

Z ładunkow, które w Swinemünde skonfiskowane zostały, odbiera rząd Pruski, co iest dowiedzione, iż iest Pruską własnością; co zaś do ligi Reńskiey należy odbiera urząd Francuzki.

Z Hanoweru d. 11. Grudnia.

Wczoray przeiechał tędy Jenerał Hrabia Hamerstein, Westfalski poseł przy dworze Kopenhagskim, z Kassel na mieysce nowego swoiego przeznaczenia z całym

swoim orszakiem.

Z Kopenhagi d. 8. Grudnia.

J. K. Mość rozporządził, iż listy, o których iest podeyrzenie, że tyczą się spekulacyi Duńskiemi pieniądzmi lub zawierają doniesienia o zmianie kursu, nie mogą bydź sztafetami przesyłane.

W tych dniach przybyło tu 50 kilka okrętow z Xięstw naszych, z których większa część wyładowana była żytem i żywnością.

Hrabia Dohna, nadzwyczayny Pruski poseł i pełnomocny minister przy dworze Duńskim, miał w poniedziałek wstępną audyencyą u J. K. Mci.

Duńska siła morska powiększoną w tych dniach została iednym liniiowym okrętem o 58 działach, który w obecności J. K. Mci, Królewiczow i Królewień z warsztatu spuszczony został. J. K. Mość dał mu nazwisko Fenix. Jest on zbudowany z szczątkow liniiowych okrętow, które Anglicy po bombardowaniu 1807 zostawili.

W Gotenburgu przestało dwoch kupcow płacić.

Z Sztokolmu d. 4. Grudnia.

Dziś odprawił się uroczysty obrządek pogrzebowy zamordowanego w czasie zaburzenia w Sztokolmie Marszałka państwa, &c. Hrabiego Axel Fersen, z wszelką okazałością, iaka przystoi kawalerowi orderu Serafina, w kościele tuteyszym Rittersholm. Orszak był nader liczny i około zamku Królewskiego przechodził. Cała załoga wystąpiła w paradzie. WW. urzędnicy państwa, radzcy stanu i sprawiedliwości, i kilku jenerałow, pomiędzy którémi Baronowie Sandels i Dobeln i Jenerał Silfwersparre, znaydowali się na tym obrzędzie. Przy pogrzebaniu ciała dano 80 razy z dział ognia.

Dzisieysza gazeta tuteysza zawiera tak mowę byłego Radzcy państwa, Barona Lilienkranz, do Następcy tronu pod czas audyencyi d. 29 Listopada, akademii umieiętności, iako też iego odpowiedź: " Z radością (rzekł ten Xże) przyymuię tytuł pierwszego członka, który mi ofiaruiecie. Jeżeli pierwsze obowiązki, do których mnie Opatrzność powołała, nie dozwolą mi zawsze trudnić się waszemi naukami, myślą iednak będę pomiędzy wami i zawsze znaydziecie we mnie opiekuna i przyiaciela. Przed wszystkim, Mci Panowie, odkrycie prawdy musi bydź celem i nagrodą prac waszych. Im poważnieyszy iest czasami błąd, tem bardziey strzedź go się potrzeba, dla oddania cnocie hołdu.„

Przybyły z Tornea goniec przywiozł wiadomość, iż nakoniec granica królestwa od północy ostatecznie oznaczoną została, i że obustronni kommissarze w krotce się roziadą.

Z lewego brzegu Renu d. 5. Grudnia.

Od granic Hiszpańskich donoszą co następuie: Dowiaduiemy się teraz, że roboty około oblężenia Kadyxu powiększey części są ukończone i znaiący się zapewniaią, iż rozległa bardzo liniia szańcow przed tą twierdzą iest arcydziełem sztuki fortyfikacyyney.

Wzięcie wyspy Leon podlega w prawdzie wielkim trudnościom, ale te przezwyciężone bydź mogą, iak tylko zgromadzą Francuzi dostateczną liczbę małych statkow i zbroynych szalup do przeprawienia się przez rzekę Pedro i kanały. Skoro wyspa ta wziętą zostanie, przez grobel i tyl.

ho przeyźdź do Kadyxu będzie potrzeba, gdyż inną ſtroną lądem do tego miaſta doſtać ſię nie można. Nie dawno uſiłował nieprzyiaciel wyprzeć Francuzow z szczytu Kabezuela, dla opanowania potem lądem szańcu Matagorda; lecz nie udał ſię iego zamysł. Przez batterye wspomnionego dopiero szańcu i poboczne niemal przerwany ieſt związek miaſta z odnogą morską, a przynaymniey bardzo ścieśniony. Kilka Angielskich okrętow, kőre płynęły około szańcu Puntales, zoſtały z Matagorda zatopione.

Z Wiednia d. 19. Grudnia.

Kurs Bankocetli ieſt dziś przeciw konwencyyney monecie 875 złr. za ſto. Czerwony złoty Cesarski 39 złr. a Hollenderski 41 złr. Bankocetlami.

Rozmaite wiadomości.

Rękodzielne Angielskie towary palone znowu były na początku Grudnia w Antwerpii, Roszeli, Hawrze, Karlſtadtcie w Illiryi, Amſterdamie, Strazburgu, Szwabii, Augsburgu, Monachium, Fürth], Eisenach, Koburgu, Bernburgu, Schleitz, Boitzenburgu, Hanowerze, Lubece, Bremie, Berlinie, &c.

Przy Orleans, w okolicy Chersonville, upadły na ziemię d. 23 Liſtopada 3 atmosferyczne kamienie, z których ieden pół funta ważył. Przed ich upadnieniem ſłyszeć ſię dał w Orleanie wielki łoskot na powietrzu.

Duńsko-Niemiecki poeta Baggesen którego gazety do wieczności przeniosły, żyie i przeiechał w dobrem zdrowiu z swoią familią z Paryża przez Frankfurt do Holsztynu, gdzie na przyszłość mieszkać będzie.

Mocą wyroku rady kantonu Soloturny P. Henryk Grimm z Wartenfels, obrany został pierwszym szultheisem na rok 1811, a zatem landmanem Szwaycaryi.

W Bukareście ſtawiaią tryumfalną bramę dla Jenerała Hrabi Kamińskiego, gdzie d. 6 Grudnia uroczyſty wiazd odprawi W tymże czasie ziedzie tam Hrabia Italinski, który układać ſię ma o pokoy z Tureckiemi pełnomocnikami, którzy oczekiwani tam są co chwila.

DONIESIENIA.

Sąd Pokoiu Powiatu Szkalbimierskiego w Departamencie Krakowskim. Uwiadomia szanowną Publiczność, iż dnia 17 mieſiąca Grudnia, bieżącego roku swą Jurysdykcyą w mieście Powiatowym Szkalbimierzu rozpocząć przedſięwziął i na sessye swoie ordynaryyne dni Srodę, i Sobotę w każdym tygodniu przeznaczył. Sąd ten poiednawczy uſtanowiony w celu rozkrzewienia iednomyślności w Narodzie, która wszyſtkie siły społeczenſtwa wiedno łącząc, Rząd trwałym ſtanowi, odpowiadaiąc troskliwości Rządowey o dobro powszechne, ſtarać się nayusilniey będzie wszelkie niechęci uchylać, rozrożnione umysły poiednać, nieporozumienia ſię sproſtować, zgoła przywracaiąc zaufanie wspolne, słodkiey przyiaźni węził iak nayściśley spaiać, aby sobie zasłużyć na względy naylepszego z Królow, zaufanie JW. Miniſtra Sprawiedliwości, tudzież nadzieiom każdego żądaiącego ugody odpowiedzieć zupełnie. Dan w Szkalbimierzu na posiedzeniu Rady Sądow Pokoiu dnia 17 mieſiąca Grudnia, Tyſiąc ośmset dzieſiątego roku.

Xawery Hrabia Łodzia Poniński, Sędzia Pokoiu.

Jan Ptoszkowski, mieysce pisarza zoſtępuiący.

Prefekt Departamentu Krakowskiego. —— Napływ ludzi bez wszelkiego sposobu do życia pomnażaiąc w Krakowie każdodzienne kradzieże, którym Policya mieyska bez dokładney znaiomości przychodniow zaradzić nie ieſt w ſtanie, powoduie Prefekta do ſtanowienia co naſtępuie:

1) Wszyscy właściciele kamienic w ogólności, mianowicie zaś gospodarze zaieżdnych lub szynkownych domow, tudzież billarow, winni są podług dawnych przepisow w 24ch godzinach dawać znać do Dyrekcyi Policyi o wszyftkich przybywaiących w ogólności, a w szczególności o nocuiących u fiebie przychodniach, kartą bezpieczeństwa nieopatrzonych; a to pod strofem 9 zł. pol. w srebrney monecie na fundusz Policyi za pierwsze uchybienie, 18 zł. pol. za drugie, a za trzecią razą pod karą trzech dniowego więzienia, dla takowego gospodarza. — 2) Każdy uwolniony od służby prywatny człowiek lub od mayftra swego czeladnik, tego samego dnia meldować fię ma w Policyi, i tam za gr. 10 otrzyma kartę bezpieczeństwa na dwa tygodnie, iako czas aż nadto wyftarczaiący do wynalezienia dla fiebie mieysca, czyli w służbie prywatney, czyli u mayftra. Po upłynieniu zaś tego czasu, będzie za włóczęgę poczytany; a iako taki Szupasem do mieysca urodzenia swego, albo do sądu poprawczego odesłany, ieżeli oprocz próżniactwa, opiilftwem lub oszukańftwemfię bawił. Gdyby zaś w przeciągu dni 14 służbę dla fiebie lub inne wynalazł umieszczenie; natychmiaft przed Policyą ftawić fię winien, dla zadyktowania do protokołu mieysca nowey służby i nowego swego odtąd mieszkania. Dopoki zaś służby nieznaydzie, kartę bezpieczeńtwa ftatecznie przy sobie nosić, i na każde zapytanie okazać obowiązany, pod karą policyyną: niemniey w dniach 14tu do służby szukania przeznaczonych, nie wolno tymże odmieniać noclegu; a gdyby z iakiego przypadku zoftali do tego przymuszeni, przed upłynieniem 24 godzin obowiązani są Dyrekcyą o tem uwiadomić pod podobną karą. — 3) Za nim zaś ogólne względem żebractwa zaprowadzone zoftanie rozporządzenie, tym czasem żebracy oboiey płci opatrzyć fię maią zaświadczeniem mieyscowego Parocha, iako nie z próżniactwa, ale z kalectwa, lub iii niedoftatku do tego przymuszeni życia sposobu. — Z takowem przyydą do Dyrekcyi Policyi z oświadczenim numeru, pod którem mieszkaią i mieysce, w którem który ieft urodzony, a tym W. Dyrektor wyda bezpłatnie na czas nieograniczony kartę bezpieczeństwa, którą nieuftannie przy sobie nosić winni. Reszta zaś żebractwa, takowych zaświadczeń nie maiącą, lub kartami bezpieczeńftwa nieopatrzona, oprocz kar policyynych, do mieysc swego urodzenia zoftanie odesłaną. — 4) Urządzenie to od 1go Stycznia 1811 roku ieft obowiązuiącem, a od dnia publikacyi onego do wyznaczonego terminu osoby temże obięte iuż takiemi kartami bezpieczeńftwa opatrzyć fię powinny, tak dalece, że po upłynieniu onego, Policya każdego z takowych luźnych ludzi, lub z sposobu życia swego nie wykazuiących, fię, aresztować, i iako za nieposłusznych i mocno podeyrzanych przepisane wymierzać kary będzie. — 5) Przypomina fię przytem, iż ktobykolwiek służącego bez zaświadczenia Pana swego, lub kartą bezpieczeńftwa nieopatrzonego, przyiąć do służby odważył fię, tym pewniey ściągnie na fiebie wedle dawnych przepisow wymierzone kary, im więcey bezpieczeńftwo Krakowa wymaga, aby poskromić hultayftwo, aż nadto w tey klaisie ludzi zagęszczone.

Wodzicki.

Kalinka, P. S. J.

Niżey podpisany ma honor donieść Prześwietnemu Publikum, a mianowicie właścicielom dóbr i posiadaczom browarow, gorzelni, tudzież robiącym saletrę i hałun, iż w iego fabrycznym domu, pod Nrm 14 na Kaźmierzu, znayduie fię znaczna liczba wielkich i mnieyszych beczek, żelaznemi i drewnianemi obręczami obitych, za gotowe pieniądze do sprzedania.

Tamże doftać można oprocz winnego i ordynaryynego octu, także octu ftołowego w butelkach, tudzież w dobrych gatunkach prawdziwego i czyftego Auftryackiego białego i czerwonego i Węgierskiego wina; dobrego czerwonego wina czyli *Ausbruchu* Erlauskiego, tudzież rożnych gatunkow wina Francuzkiego w beczkach i butelkach, a na przyszłość wódki Francuzkiey, Araku i Rumu. Dyrektor mieszkaiący w powyższym domu ftarać fię będzie iak naylepiey każdemu usłużyć, i ma do sprzedania znaczny zapas beczek rożney wielkości przygotowany. W tymże domu znayduią fię dwa używane, ale ieszcze dobre billary, z wszyftkiemi potrzebami do sprzedania.

Życzący sobie co z wymienionych win, octow i sprzętow nabydź, zgłosić fię także mogą do kamienicy na ulicy Grodzkiey pod Nrm 228 na pierwsze piętro.

W Krakowie dnia 30 Liftopada 1810. *Henryk Aebi.*